

TIPS

Leerlingen met TOS in de klas in de klas.

- Visualiseer instructie. Werk zoveel mogelijk met een (digitaal)bord. Gebruik eventueel ondersteunende gebaren.*
- Hou de instructie kort en vooral concreet. Spreek rustig en duidelijk.*
- Wees je bewust van de lengte van je instructie, de inhoud van je instructie en hoe je deze aanbiedt.*
- Herhaal de instructie en vraag de leerling om de instructie in eigen woorden te herhalen.*
- Koppel altijd even terug naar de voorkennis, activeer deze en bespreek onbekende nieuwe woorden.*
- Voor overschrijven hebben deze leerlingen meer tijd nodig. Verwacht niet dat het foutloos gebeurt. Ze leren dan ook vaak het verkeerde.*
- Vermijd abstracte taal, geef de informatie zo veel mogelijk concreet en zonder onderliggende betekenissen en sarcasme.*
- Aandacht voor emotieregulatie. Bespreek met de leerling emoties en gedrag.*
- Bespreek met de leerlingen waar zij tegenaan lopen op school.*
- Vermijd adhoc vragen. Geef de leerling tijd om de antwoorden te formuleren en voor de auditieve verwerking van de vraag.*
- Geef voorspellende beurten.*
- Help de leerling bij het verwoorden en structuur aan te brengen. Gebruik hiervoor het principe van Geef me de Vijf (Wie wat waar wanneer hoe), gebruik ook eventueel een tijdlijn.*
- Leer deze leerlingen om vooral alleen kernwoorden/ trefwoorden op te schrijven.*
- In het voortgezet onderwijs geldt dat deze kinderen gebaat zijn bij een print/ kopie van de presentatie of digitale instructie van de docent.*
- Geef de leerling ook de mogelijkheid om de instructie op te nemen met een dictafoon van zijn of haar mobiel (vo/mbo).*
- Geef de leerlingen extra tijd voor een toets. Zij hebben extra tijd nodig om de juiste antwoorden te formuleren. Spreek af wat je minimaal verwacht, maar stel voor deze leerlingen je verwachtingen bij.*
- Spreek af dat de leerling tijdens de toets om verheldering van de vraag mag vragen.*
- Controleer zoveel mogelijk of het huiswerk juist genoteerd is.*
- Geef deze leerlingen een nakijkboekje of een kopie met de antwoorden om het naderhand te controleren om zo te voorkomen dat zij de leerstof niet juist leren.*
- Geef deze leerlingen een telefoonnummer van een of twee medeleerlingen die het huiswerk altijd op orde hebben. Zo kunnen zij controleren of het huiswerk klopt.*
- Ezelsbruggetjes als strategieën kunnen helpen bij deze kinderen zoals 'Mindmappen', 'de Romeinse kamer' en andere strategieën. ('Leer mindmappen voor kids', Ed van Uden)*
- Leer de leerlingen werken met markeerstiften om hoofd en bijzaken te onderscheiden in de tekst.*
- Het huiswerk kan ook aan de hand van markeerstiften georganiseerd worden. Wat af is groen, wat herhaald moet worden oranje en nog geleerd/ gemaakt moet worden rood.*
- Leer ze het huiswerk op een apart vel te plannen.*
- Bied structuur en overzicht bij het maken van spreekbeurten en werkstukken. Een mindmap maken over het onderwerp of startende vragen als 'wie, wat, waar, wanneer en hoe'.*